

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING**
Enhet 2
Ulf Nordberg

DOM
2011-06-27
Meddelad i
Jönköping

Mål nr
7996-10 E
Domare 2:1

SÖKANDE

Schindler Hiss AB, 556202-2821
Rullagergatan 4
415 26 Göteborg

MOTPART

Vara kommun
534 81 Vara

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2011-06-28	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

BAKGRUND

Götene, Skara och Vara kommuner (kommunerna) har en gemensam upphandlingsorganisation som upphandlar för samtliga kommunala förvaltningar och bolag i de tre kommunerna. Upphandlingsstaben i Vara har genomfört en upphandling, förenklat förfarande, av hisservice för kommunerna. Kommunerna har genom e-postmeddelande den 29 november 2010 meddelat Schindler Hiss AB (bolaget) att de beslutat att upphandlingen ska avbrytas. Som skäl för beslutet angavs att förfrågningsunderlaget är bristfälligt på bl.a. följande punkter:

- Förutsättningarna för fördelning av kostnader mellan kommunerna är inte framtagna.
- Utvärderingsmodellen har gett ett spretigt resultat.
- Av förfrågningsunderlaget framgår inte hur många timmar, en eller flera, som ska utvärderas enligt anbudspris för timpris.

Dok.Id 40852

Postadress
Box 2201
550 02 Jönköping

Besöksadress
Östra Storgatan 33 A

Telefon
036-15 65 00

E-post:
forvaltningsratten@jonkopning@dom.se

Telefax
036-15 66 55

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

Efter att ha mottagit det aktuella beslutsmeddelandet har bolaget ansökt om överprövning.

YRKANDEN M.M.

Bolaget yrkar att förvaltningsrätten ska ogiltigförklara kommunernas beslut att avbryta upphandlingen och anför bl.a. följande. Kostnaderna för upphandlingen kan enkelt fördelas mellan kommunerna då förfrågningsunderlaget innefattar hissförteckningar för respektive kommun. Av förfrågningsunderlaget framgår att samtliga kostnader ska ingå i offererat pris. Det har därigenom stått klart för leverantörerna att de vid anbudslämnandet varit tvungna att ta hänsyn till sådana variabler som teknikernas geografiska placering, resor och material. Vidare fördelas kostnader i normalfallet per hiss, vilket kommunerna också kan göra genom att begära in en komplettering av prissatt hissförteckning där årskostnaden per hiss är prissatt. Att utvärderingsmodellen gett ett spretigt resultat utgör inte skäl för att avbryta upphandlingen. Att det inte angivits hur många timmar, en eller flera, som ska utvärderas enligt anbudspris för timpris saknar betydelse för anbudsutvärderingen. I förfrågningsunderlaget har angivits procentandelar för ordinarie arbetstid, övertid m.m. Genom denna viktning framgår hur stor del av arbetet som ska göras på ordinarie arbetstid respektive kvällar och helger. Med ledning av dessa uppgifter kan leverantörerna utan problem bedöma tidsåtgången för reparationer respektive förebyggande underhåll. Enligt bolagets mening är fördelningen fullt rimlig. Det är i branschen inte ovanligt att en procentsats anges då det sällan finns dokumenterat hur många timmar per år som går åt för hissreparationer. Vidare har leverantörerna kunnat inspektera hissarna i förväg. Med ledning härav har de kunnat beräkna sina anbudspriser. Eftersom det i förfrågningsunderlaget anges hur länge avtalet gäller är det inte problematiskt kunnat rabattera sina priser över tid. Bolaget har lidit eller riskerar att lida skada av kom-

munernas beslut eftersom det sannolikt skulle ha tilldelats kontraktet i upphandlingen om denna inte hade avbrutits.

Kommunerna anser att förvaltningsrätten ska avvisa bolagets ansökan. För det fall förvaltningsrätten finner skäl för sakprövning anser kommunerna att ansökan ska avslås. Kommunerna anför bl.a. följande. Då det saknas giltiga anbud bör ansökan avvisas. Det är uppenbart att förfrågningsunderlaget på flera punkter inte varit transparent eller tydligt vad gäller uppdragets ekonomiska fördelning och utvärdering. Kommunernas samlade bedömning av förfrågningsunderlaget utgör sakliga skäl för avbrytande. Fördelningen av kostnaden för serviceavtalet kan inte på ett enkelt och tillfredställande sätt fördelas med enbart hissförteckningen som grund. Kostnaden står inte i direkt proportion till antalet hissar eller hisstyp. Därutöver måste hänsyn tas till fler variabler såsom andra ersättningar, anbudsgivares geografiska placering, reseersättningar, tidsaspekter och materialkostnader. Dessa variabler har inte givits något eget utrymme i förfrågningsunderlaget. Det finns en risk att det ekonomiska ansvaret fördelas felaktigt och att kommunernas budgetar belastas på ett oriktigt sätt. Utvärderingen har inte avbrutits p.g.a. av att utvärderingsmodellen gett ett spretigt resultat. Kommunerna har endast konstaterat att så har skett. Den procentuella fördelningen av timpriset på olika typer av arbetstid är inte avsedd att likställas med den faktiska arbetstidens fördelning. Detta då fler variabler än arbetstid ingår i offererade priser. Förfrågningsunderlaget ger leverantörerna frihet att lägga in kostnader som milersättning eller arbetsmaterial där det passar. Vidare ges möjlighet att tillämpa olika anbudsstrategier. Då det inte anges hur många timmar som ska utvärderas och då leverantörer angett ett pris som kan rabatteras över tid kan anbuden inte utvärderas på ett öppet sätt. Utvärderingen blir inte tillfredställande eftersom varje hisstyp är unik och kan variera i tidsåtgång. Det borde ha angetts i förfrågningsunderlaget vilket tidsspänn som var avsett att ligga till grund för utvärdering.

DOMSKÄL

Enligt 16 kap. 1 § LOU får en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärd enligt 5 eller 15 § (ansökan om överprövning).

I 16 kap. 5 § LOU anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Av 1 kap. 9 § LOU framgår följande. Upphandlande enheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av EU-domstolens praxis framgår att beslut att avbryta en upphandling inte är förbehållna undantagssituationer eller då det finns tungt vägande skäl, samt att en förutsättning för ett beslut att avbryta en upphandling är att den upphandlande enheten följer de grundläggande reglerna i fördraget i allmänhet och principen om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet i synnerhet (C-92/00, HI, REG 2002 s. I-5553 punkt 40 och 47). Av praxis följer vidare att det inte finns någon skyldighet för en upphandlande enhet att fullfölja en påbörjad upphandling (jfr C-92/00, HI, punkt 41 samt RÅ 2008 ref. 35 och där angivna rättsfall). Även när orsaken till avbrytandet är att den upphandlande enheten inser att den med hänsyn till innehållet i anbudsinfordran, på grund av fel som enheten begått vid sin förhandsbedömning, inte har möjlighet att välja det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet har enheten ansetts ha haft rätt att avbryta upphandlingen (C-244/02, Kauppatalo Hansel, REG 2003 s. I-12139).

Högsta förvaltningsdomstolen har i rättsfallet RÅ 2009 ref. 43 uttalat bl.a. följande. Enheten har rätt att själv avgöra när det finns förutsättningar för att inleda en upphandling och när en inledd upphandling behöver avbrytas. Möjligheten att avbryta en upphandling är emellertid begränsad. Av tidigare nämnd praxis (se ovan, förvaltningsrättens anm.) framgår att ett beslut om avbrytande måste vila på sakligt godtagbara skäl och att det inte får vara godtyckligt. Ett sådant beslut måste vidare följa de grundläggande reglerna i fördraget i allmänhet och principen om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet i synnerhet (jfr särskilt tidigare nämnda beslut i målet C-244/02, Kauppatalo Hansel). Vidare har Högsta förvaltningsdomstolen i rättsfallet RÅ 2008 ref. 35 uttalat bl.a. följande. Någon klar och entydig praxis angående vad som kan utgöra sakligt godtagbara skäl för ett avbrytande har ännu inte utbildats.

Av förfrågningsunderlaget framgår bl.a. följande. Upphandlingen omfattar hisservice för samtliga hissar i de tre kommunerna som har för avsikt att teckna avtal med en leverantör för tiden 2011-01-01 till 2013-12-31. Beställaren har därefter möjlighet, efter entreprenörens godkännande, att förlänga avtalet med maximalt tolv månader. Vid anbudsutvärderingen har kommunerna för avsikt att anta det för dem ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Vid utvärderingen gäller följande kriterier och viktningstal:

1. Anbudspris för serviceavtal, ä.k. funktionservice, vilket ska anges som en totalsumma för samtliga hissar enligt bifogad hissförteckning. Viktas till 10 procent.
2. Timpris motsvarar 70 procent och fördelas genom att ordinarie arbetstid viktas till 30 procent och övriga underposter till 10 procent. Sammantaget viktas denna post till totalt 70 procent.
  - a. Ordinarie arbetstid (30 procent)
  - b. övertid må – fr 16-22 (10 procent)
  - c. övertid må – fr 22-07 (10 procent)

- d. övertid helg/helgdag (10 procent)
  - e. Jourutryckningsavgift (10 procent)
3. Inställetid. Viktas till 20 procent.

Anbudens timpris enligt 2) utgörs av de som redovisats av leverantörerna för respektive kategori. Inga andra kostnader får tillkomma. Vidare anges i till förfrågningsunderlaget bifogat avtalsförslag bl.a. följande. I offererat pris ingår samtliga kostnader för exempelvis arbetsledning och övriga omkostnadspåslag samt erforderliga handverktyg. Även milkostnad och res-tidsersättning ingår i priset. Entreprenören ska även tillhandahålla för arbetet nödvändigt material.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Bolaget har obesträtt angett att upphandlingen har genomförts under oktober och november 2010. Vidare är förfrågningsunderlaget daterat den 20 oktober 2010. Förvaltningsrätten finner därför att 16 kap. LOU ska tillämpas i sin lydelse efter den 15 juli 2010. Bolagets ansökan har inkommit inom den tidsfrist som anges i 16 kap. 12 § LOU. I 16 kap. 13-14 §§ finns bestämmelser om när överprövning inte får ske. Att anbudens giltighetstid gått ut finns inte upptaget som ett hinder mot överprövning. Vidare har Kammarrätten i Jönköping i dom den 26 augusti 2010 i mål nr 942-10 funnit att det inte fanns skäl att avskriva målet på den grunden att giltiga anbud inte förelåg. Med beaktande härav finner förvaltningsrätten att förevarande mål varken ska avvisas eller avskrivas utan prövas i sak.

Redovisade timpriser har varit av avgörande betydelse för anbudsutvärderingen. Bolaget har i detta avseende bl.a. gjort gällande att det genom den viktning av timpriset som anges i förfrågningsunderlaget framgår hur stor del av arbetet som ska göras på ordinarie arbetstid respektive kvällar och helger. Vidare har bolaget anfört att leverantörerna med ledning av dessa

uppgifter kan bedöma tidsåtgången för reparationer respektive förebyggande underhåll. Kommunerna har bestritt att redovisningen av timpriser kan tolkas på detta sätt och bl.a. angivit följande. Den procentuella fördelningen av timpriset på olika typer av arbetstid är inte avsedd att likställas med den faktiska arbetstidens fördelning. Detta då fler variabler än arbetstid ingår i offererade priser. Det borde ha angetts i förfrågningsunderlaget vilket tidsspann som var avsett att ligga till grund för utvärdering.

Enligt förvaltningsrättens mening får vad kommunerna anfört anses medföra att det framstår som osäkert om det anbud som fått högst poäng på kriteriet timpriser också innebär lägst totalkostnad för respektive kommun. Den omständigheten att det inte reglerats närmare hur kostnader för annat än arbetstid ska prissättas talar starkt för denna slutsats. Vad bolaget anfört föranleder inte annan bedömning.

Förvaltningsrätten finner vid en samlad bedömning att kommunernas beslut att avbryta upphandlingen har vilat på sakligt godtagbara skäl och att det inte framkommit att de grundläggande principerna i unionsrätten trätts för när. Bolagets ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1D LOU)

Knud Reinert

